

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและสภาพของปัญหา

ในระบอบการเมืองการปกครองของประเทศไทยนั้น อาจกล่าวได้ว่าการกล่าวถึงการมีรัฐสภา หรือปาลิเมนต์ (Parliament) และรัฐธรรมนูญ หรือคอนสตีติวชัน (Constitution) ขึ้นเป็นครั้งแรกในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) โดยคณะเจ้านายและข้าราชการที่รับราชการอยู่ในคณะทูต ณ กรุงลอนดอน และกรุงปารีส ได้ร่วมกันจัดทำหนังสือคำกราบบังคมทูลถวายความเห็นจัดการเปลี่ยนแปลงระเบียบราชการแผ่นดินขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2428 ซึ่งตรงกับ ร.ศ.103⁽¹⁾ และได้ถวายต่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อให้ทรงปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการบริหารแผ่นดินเสียใหม่ เพื่อให้ประเทศไทยมีความศิวิไลเซชัน (Civilization) หรือความเจริญก้าวหน้า เช่นเดียวกับประเทศในยุโรปตะวันตกทั้งหลาย อาทิ ฝรั่งเศส อังกฤษ เป็นต้น และนอกจากนี้แล้วปัญญาชนของสังคมไทยในยุคนั้น อาทิ เช่น ก.ศ.ร.กุหลาบ และ ต.ว.ส.วิวัฒนาโก หรือเทียนวรรณ ซึ่งได้มีโอกาสเดินทางไปศึกษาและรับทราบถึงบรรยากาศของรูปแบบการเมืองการปกครองตามแนวทางของประเทศตะวันตก ที่มีรัฐธรรมนูญ และรัฐสภาเป็นหลักสำคัญในการปกครอง ก็ได้กล่าวถึงความดีความเหมาะสมของการปกครองในระบอบนี้ด้วย

ในข้อเขียนของเทียนวรรณ² เรื่องว่าด้วยความฝันละเมอ แต่มีใช้นอนหลับ⁽²⁾ ซึ่งได้ลงตีพิมพ์ในหนังสือตุลวิภาคพจนกิจ เล่ม 5 วันที่ 16, 23 ธันวาคม และ 1 มกราคม ร.ศ.123 นั้น แสดงให้เห็นถึงแนวความคิดของเทียนวรรณ ในการที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงการบริหารราชการแผ่นดินเสียใหม่หลายประการ และยังได้เรียกร้องความเสมอภาคของคนไทย รวมทั้งสิทธิสตรี

¹ช้อยนันต์ สมุทวณิช และชัตติยา กรรณสูต, เอกสารการเมืองการปกครองไทย พ.ศ.2417-2477 (สถาบันสยามศึกษา สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ, 2532) หน้า 40-61

²เรื่องเดียวกัน หน้า 114-117

เอาไว้ด้วย นอกจากนี้ยังเสนอให้จัดตั้งรัฐสภา หรือปาลิเมนต์ เพื่อให้ราษฎร หรือตัวแทนของราษฎรมาประชุมชี้แจงในเรื่องต่าง ๆ ต่อผู้ปกครองบริหารราชการแผ่นดิน อันเป็นสิ่งที่เทียนวรรณเห็นว่าทำให้ประเทศไทยได้มีความเจริญทัดเทียมกับชาติที่เจริญแล้ว และจากข้อเขียนของเทียนวรรณนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความรอบรู้และโลกทัศน์ที่กว้างไกลของเทียนวรรณ และแสดงให้เห็นว่ากระแสความคิดเรื่องรัฐสภา นั้นได้เกิดขึ้นมา เป็นเวลายาวนาน และมีการพัฒนาของแนวความคิดเช่นนี้มาอย่างต่อเนื่องมา โดยตลอด

แนวความคิดเรื่องรัฐสภากับการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย ได้เพิ่มความรุนแรงมากขึ้นในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) ซึ่งพระองค์ท่านยังไม่ทรงเห็นด้วยกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยระบบรัฐสภา โดยบทพระราชนิพนธ์ของพระองค์ เรื่อง รายงานการประชุมปาลิเมนต์สยาม⁽³⁾ นั้นได้ชี้ให้เห็นถึงพระราชดำริของพระองค์ท่านในเรื่องประชาธิปไตยและการมีรัฐสภา ได้เป็นอย่างดี และยังสะท้อนถึงความคิดความเชื่อของผู้ปกครองประเทศไทยในยุคนั้นว่า ยังไม่มีศรัทธาและเชื่อถือในการที่ราษฎรสามัญจะสามารถปกครองตนเองได้ แม้จะเป็นราษฎรที่ใส่ใจศึกษาและสนใจกิจการบ้านเมืองอย่างเทียนวรรณและ ก.ศ.ร. กุหลาบ ก็ตาม เพราะพูดกันไม่รู้เรื่องพูดนอกประเด็นในการประชุมของสภา

แต่อย่างไรก็ตามกระแสความคิดเรื่องรัฐสภา และระบอบประชาธิปไตย ได้มีการพัฒนาแพร่ขยายลงไปสู่การรับรู้ของคนไทย เพิ่มมากขึ้น ชื่อเรียกร้องที่จะให้นำการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยมีรัฐสภามาใช้กับระบบการเมือง ไทยแทนที่ระบบเดิมนั้นได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งล่วงมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทยจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นผลสำเร็จเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 โดยกลุ่มบุคคลที่เรียกตัวเองว่า คณะราษฎร เป็นผู้กระทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองในครั้งนั้น

ในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศไทยครั้งนั้น ถือได้ว่ารูปแบบการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยได้ถูกสถาปนาขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย หลังจากมีกระแสความคิด

³ช้อยอนันต์ สุมทวณิช และ ชัดติยา วรรณสุต, อ่างแล้ว, หน้า 150-155.

ในเรื่องนี้มา เวลานาน และก็นับได้ว่าเป็นการสิ้นสุดของการปกครองแบบราชาธิปไตยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชลง ไปอย่างเป็นการถาวร

แต่อย่างไรก็ตาม ในระยะเริ่มแรกของการเปลี่ยนแปลงและใช้การปกครองในระบอบราชาธิปไตยนั้น ก็ยังไม่อาจที่จะถือได้ว่าประเทศไทยมีการปกครองโดยระบอบราชาธิปไตยอย่างแท้จริง เนื่องจากผู้ปกครองหรือผู้มีอำนาจในทางการเมืองหลังจากเปลี่ยนแปลง พ.ศ. 2475 มักจะอาศัยคำว่า "ราชาธิปไตย" นั้นเป็นเพียงแค่เครื่องมือที่ใช้อ้างถึงความชอบธรรมในการที่จะทำให้บุคคลเหล่านั้นมีอำนาจในทางการเมืองการปกครองเท่านั้น โดยมีได้คิดที่จะดำเนินการอย่างจริงจังในการที่จะพัฒนา และปลูกฝังให้การปกครองโดยระบอบราชาธิปไตย มีความมั่นคงแข็งแรงอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ระบบการปกครองของไทยเกิดลักษณะที่ถูกเรียก และกล่าวถึงกันมาโดยตลอดว่า "ราชาธิปไตยของไทยนั้นเป็นแต่เพียงรูปแบบมิใช่ราชาธิปไตยในความเป็นจริง"

ในการปกครองโดยระบอบราชาธิปไตยนั้น เป็นที่ยอมรับกันว่ารัฐสภาเป็นสถาบันทางการเมืองที่สำคัญที่สุดของการปกครองตามระบอบราชาธิปไตย เพราะเป็นสถาบันของผู้ที่เป็นตัวแทนของราษฎรผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย อันเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศด้วยเหตุนี้ประเทศไทยทั้งหลายจึงต้องมีสถาบันนี้ในรูปแบบใดแบบหนึ่งอยู่เสมอ(4)

สำหรับประเทศไทยหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 ได้ใช้การปกครองในระบอบราชาธิปไตยโดยระบบรัฐสภามาโดยตลอด โดยผู้นำในการปกครองได้นำเอาระบบรัฐสภาทั้งระบบสภาเดี่ยว (unicameral system) และระบบสองสภา (bi-cameral system) มาใช้โดยตลอด(5) ดังนั้น เมื่อพูดถึงการปกครองระบอบราชาธิปไตยของไทยแล้ว

4 กระทบของรัฐธรรมนูญ, รัฐสภาในระบบการปกครองของไทย, (โรงพิมพ์สมาคมนักคิดศาสตร์แห่งประเทศไทย พระนคร, 2514) หน้าบทนำ

5 เรื่องเดียวกัน, อ้างใน นพดล ศรีสุข เรื่อง บทบาทของรัฐสภาไทย พ.ศ. 2518 ศึกษาด้านการรวมกลุ่มพรรคและความขัดแย้ง บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2520

ความสำคัญและจุดสนใจจึงมักมุ่งไปอยู่ที่สภา เป็นสำคัญ(6) แต่ทว่าสถาบันรัฐสภาของไทยที่ถือว่าเป็นสถาบันหลักที่สำคัญอย่างยิ่งในการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยก็ยังไม่สามารถที่จะทำหน้าที่เป็นสถาบันหลักในการที่จะส่งเสริม และ อำนวยความสะดวกต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากกำหนดบทบาทในการทำหน้าที่จากอำนาจและบทบาทของฝ่ายบริหารที่ขึ้นและครอบงำมา เกือบตลอดเวลา ทั้งยังปรากฏว่ารัฐสภาของไทยได้ถูกทำลายล้มล้างและแทรกแซงโดยอำนาจนอกระบบด้วยรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ มาโดยตลอด นอกจากนี้ยังเป็นที่ครหากันมาโดยตลอดว่ารัฐสภาของไทย ยังมีใช้เป็นที่ตั้งจะเป็นตัวแทนของประชาชน ซึ่งเป็น เจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง แต่เป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองหรือของกลุ่มข้าราชการประจำที่อาศัยรัฐสภาเป็นเครื่องมือในการอ้างความชอบธรรมเพื่อที่จะมีอำนาจทางการเมืองเท่านั้น ดังนั้นบทบาทของรัฐสภาไทยที่ผ่านมาในอดีตส่วนใหญ่แล้วจะมีลักษณะที่เอื้ออำนวยประโยชน์ให้กับกลุ่มทางการเมือง หรือกลุ่มข้าราชการประจำมา โดยตลอด มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ประชาชนจะได้รับประโยชน์ อาทิเช่น การออกกฎหมายต่าง ๆ อันเป็นหน้าที่โดยตรงของรัฐสภาซึ่งหากกฎหมายนั้นมีส่วนที่เกี่ยวข้องและเป็นผลประโยชน์แก่กลุ่มการเมืองหรือข้าราชการประจำแล้วจะสามารถออกกฎหมายนั้นมา ได้ง่ายกว่ากฎหมายที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างเช่น กรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นต้น นอกจากนั้นแล้วรัฐสภาของไทยยังขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง เพราะในบางช่วงเวลาของการเมืองการปกครองของไทยนั้นรัฐสภาของไทยได้ถูกอำนาจของกลุ่มเผด็จการยุติติบาทและการทำหน้าที่ไปอย่างสิ้นเชิง

รัฐสภาไทยเกิดขึ้นมาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 โดยทั้งนี้ ได้ปรากฏรูปแบบการปกครองระบบรัฐสภาขึ้นเป็นครั้งแรกอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับแรกของไทย คือ ฉบับวันที่ 27 มิถุนายน 2475 อันเป็นฉบับที่คณะราษฎรได้ร่างขึ้นมาและนำทูลเกล้าถวายขอให้พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธย และประกาศใช้เป็นกฎหมายหลักในการปกครองประเทศไทยเป็นการชั่วคราว(7) และในรัฐธรรมนูญฉบับต่อ ๆ มาจน

⁶ พงศ์เพ็ญ ศักนตาภัย, ประชาธิปไตยกับกระบวนการเมืองในประเทศไทย อ้างใน นพดล ศรีสุข เรื่องเดียวกัน หน้า 1

⁷ กระมล ทองธรรมชาติ, รัฐสภาในระบบการปกครองของไทย, อ้างแล้วหน้า 1

ถึงฉบับปัจจุบันนี้ (ฉบับลงวันที่ 9 ธันวาคม 2534 แก้ไขเพิ่มเติม 2535) ก็ยังคงกำหนดให้ประเทศไทยมีการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยในรูปแบบของระบบรัฐสภาโดยตลอด ซึ่งในบางเวลาก็เป็นระบบสภาเดี่ยวหรือในบางช่วงเวลาก็จะเป็นระบบสองสภา สลับกันไป แต่อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญของไทยทุกฉบับ กำหนดให้การปกครองของไทยต้องมีรัฐสภา เป็นสถาบันหลักในการปกครองมาโดยตลอด

ดังนั้น บทบาทหน้าที่ตลอดจนรูปแบบโครงสร้างของรัฐสภาไทยที่ผ่านมาจึงถูกกำหนดขึ้นโดยรัฐธรรมนูญที่ใช้เป็นกฎหมายในการปกครองบริหารประเทศอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้บางช่วงเวลา รัฐสภาของไทยได้มีบทบาทอย่างสูงในฐานะที่เป็นสถาบันหลักในการปกครองประเทศ และเป็นสถาบันที่สามารถจะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการพัฒนาประชาธิปไตยได้อย่างดี เพราะรัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ในช่วงเวลานั้นได้เปิดให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพอย่างกว้างขวาง และกำหนดให้รัฐสภา เป็นสถาบันที่ประกอบขึ้นจากตัวแทนของประชาชนที่มีความชอบธรรมตามระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เช่น รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2489 หรือ รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2517 เป็นต้น แต่สำหรับในบางช่วงเวลา รัฐสภาของไทยมีบทบาทและหน้าที่เป็นแค่เพียงสถาบันที่คอยรับทราบ และยืนยันความถูกต้องของนโยบายที่ฝ่ายบริหารต้องการจะนำมาใช้ปฏิบัติเท่านั้น เช่น รัฐสภาที่ถูกกำหนดขึ้นจากรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2502 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่เกิดจากอำนาจเผด็จการทหาร

ดังนั้น บทบาทและหน้าที่ของรัฐสภา นอกจากในทางด้านนิติบัญญัติหรือการพิจารณาออกกฎหมายต่าง ๆ มาบังคับใช้ และการควบคุมฝ่ายบริหารในการปฏิบัติหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน เพื่อผลประโยชน์แก่ประชาชนอันเป็นเจ้าของประเทศแล้ว บทบาทและหน้าที่อันสำคัญยิ่งของรัฐสภาอีกประการหนึ่งก็คือ การดำรงบทบาทในฐานะที่เป็นสถาบันหลักที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการพัฒนาของระบอบประชาธิปไตย นั้น หมายถึงว่า รัฐสภาจะต้องเป็นสถาบันซึ่งตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง โดยรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นสิ่งที่จะกำหนดรูปแบบโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของรัฐสภาก็จะต้องเป็นรัฐธรรมนูญที่มีเนื้อหาสาระของความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดยจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพอย่างกว้างขวางในการที่จะมีส่วนร่วมทั้งในเรื่องของการตัดสินใจหรือการแสดงบทบาทในทางการเมืองการปกครอง

สภาพปัญหาของรัฐสภาไทยที่เด่นชัดก็คือ การที่รัฐสภาได้ถูกอิทธิพลของฝ่ายบริหาร หรือระบบราชการครอบงำไว้ทำให้รัฐสภามีสภาพไม่ผิดกับตรายางของราชการ ซึ่งมีไว้ใช้ประทับ เพื่อ

ให้เจตนาของผู้นำในการปกครองมีความชอบธรรมและถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น⁽⁸⁾ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ารัฐสภาไทย ไม่ได้ทำหน้าที่สะท้อน หรือเป็นตัวแทนเจตน์จำนงของอธิปไตย หรือมหาชนส่วนใหญ่ของประเทศ (ซึ่งจะนำมาโยงเข้ากับบทที่ 2 ที่ว่าด้วยแนวคิดและทฤษฎีในเรื่องเจตน์จำนงของประชาชน) ซึ่งสภาพดังกล่าวข้างต้นได้ดำรงสืบเนื่องมาโดยตลอดนับแต่ประเทศไทยมีรัฐสภาเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา แต่หลังจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2516 แล้ว สภาพแวดล้อมทางการเมืองของประเทศไทยได้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมากมาย เพราะหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 แล้ว ความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในเรื่องของประชาธิปไตยมีเพิ่มสูงขึ้นอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน และได้ส่งผลกระทบต่อการเมืองของประเทศไทย เพราะเป็นการทำให้ระบบการเมืองของไทยได้มีการพัฒนา เคลื่อนเข้าสู่ความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญของไทย ฉบับปี พ.ศ. 2517 นั้น ได้ถูกกล่าวขานและยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับซึ่งมีเนื้อหาและสาระที่มีลักษณะ เป็นประชาธิปไตยมากที่สุดเท่าที่ประเทศไทยได้เคยมีรัฐธรรมนูญใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศเป็นต้นมา เพราะรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2517 นี้มีเนื้อหาสาระที่เปิดโอกาสให้ประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดได้สามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง รวมทั้งในการแก้ไขปัญหาทางการเมืองได้อย่างกว้างขวาง สิทธิเสรีภาพของประชาชนได้รับการยอมรับโดยทั่วไป นอกจากนี้แล้ว รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดให้รัฐสภานั้นเป็นสถาบันหลักที่สำคัญในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเป็นสถาบันซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนโดยแท้จริง

กล่าวโดยสรุปแล้ว สำหรับประเทศไทยได้ถือหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยระบบรัฐสภาและมีรัฐธรรมนูญเป็นเครื่องกำหนดรูปแบบโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของรัฐสภาไทยมาโดยตลอด ซึ่งในปัจจุบันนี้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ในการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยนั้น "รัฐสภา" นับเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด เพราะว่าเป็นสถาบันของผู้ที่เป็นตัวแทนของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอันเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครอง และรวมทั้งเป็น

⁸ ชัยอนันต์ สมุทวณิช และ เศรษฐพร ดุศรีพิทักษ์ อังเงิน กนก วงษ์ตระหง่าน
การเมืองในสภาผู้แทนราษฎร, (สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ 2530,) หน้า 14

สถาบันที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนทั้งหลายให้ใช้อำนาจของประชาชนในการปกครองบริหารประเทศ และสำหรับประเทศไทยก็เช่นเดียวกันกับประเทศซึ่งปกครองโดยระบบประชาธิปไตยทั้งหลายที่ถือให้รัฐสภา เป็นสถาบันที่สำคัญในทางการเมืองและเป็นสถาบันหลักในการปกครองบริหารประเทศ รวมทั้ง เป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในการเกี่ยวพันและพัฒนากิจการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้มีความก้าวหน้าและมั่นคงถาวรเกิดขึ้นและด้วยเหตุที่รัฐสภานั้นได้ถูกกำหนดขึ้นจากเนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญ ดังนั้นการศึกษาเพื่อทราบถึงพัฒนาการของโครงสร้างและบทบาทของรัฐสภาในระบอบประชาธิปไตยภายใต้บริบทของรัฐธรรมนูญ จึงเป็นแนวทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากต่อรูปแบบของระบบการเมืองของไทยที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยในรูปแบบของรัฐสภา

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อทราบถึงพัฒนาการของรัฐสภาไทยทั้งด้านของรูปแบบโครงสร้าง และบทบาทในการทำหน้าที่ในฐานะที่เป็นสถาบันหลักที่สำคัญในทางการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะในบทบาทที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและสร้างความมั่นคงให้กับการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยของไทย

1.2.2 เพื่อทราบถึงเหตุปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากรัฐธรรมนูญ และมาส่งผลกระทบต่อโครงสร้าง และบทบาทของรัฐสภาในการทำหน้าที่เป็นสถาบันหลักในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย

1.3 สมมติฐานในการศึกษา

หลังจากเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2516 รัฐสภาของไทยได้รับการยอมรับถึงความสำคัญในฐานะที่เป็นสถาบันหลักในการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยและมีทิศทางการพัฒนาที่ดีขึ้นทั้งในด้านของรูปแบบโครงสร้าง และบทบาทการทำหน้าที่ แต่กระนั้นก็ตาม รัฐสภาไทยก็ยังไม่สามารถทำหน้าที่ในฐานะสถาบันหลักที่จะใช้อำนาจต่อรูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเหตุปัจจัยอันเกิดจากรัฐธรรมนูญที่ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างและบทบาทการทำหน้าที่ของรัฐสภา

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงพัฒนาการของโครงสร้างและบทบาทของรัฐสภาไทยในฐานะที่เป็นสถาบันหลักที่สำคัญทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

1.4.2 เพื่อทราบถึงข้อจำกัดและข้อบกพร่องต่าง ๆ ของรัฐสภาไทยทั้งในเรื่องของโครงสร้างและบทบาทหน้าที่อันเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางแก้ไขต่อไป

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้จะทำการศึกษาถึงพัฒนาการของรูปแบบโครงสร้างและบทบาทในการทำหน้าที่ของรัฐสภาไทย ที่เกิดขึ้นโดยการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. 2517, 2521 และ 2534 ถึงรัฐสภาไทยที่มาจากการเลือกตั้ง 22 มีนาคม 2535 ก่อนเกิดกรณีเหตุการณ์เดือน พฤษภาคม 2535

1.6 วิธีการศึกษา

การศึกษาจะเป็นการศึกษาวิจัยทางเอกสาร (documentary research) โดยใช้วิธีการศึกษาในเชิงพรรณวิเคราะห์ (descriptive analysis) ทั้งนี้จะอาศัยข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ เช่น จากตำราทางวิชาการ วารสาร, บทความทางการเมือง, รายงานการประชุมของรัฐสภา โดยมีแหล่งข้อมูลในการค้นคว้าจากห้องสมุดต่าง ๆ และจากรัฐสภา โดยนอกจากนี้ จะทำการหาข้อมูลโดยใช้วิธีวิจัยภาคสนาม (field research) ได้แก่ การสัมภาษณ์นักวิชาการ, นักการเมืองที่สำคัญบางคน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มานั้นมาใช้ร่วมกับข้อมูลทางเอกสารทำการศึกษาวิเคราะห์ต่อไป